

Gmelich Meijling

motie-Middel of welke andere motie ook steunt, dan treedt een nieuwe situatie in waar de regering zich op zal beraden. Ik wil daar op dit moment niet op vooruitlopen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, volgende week woensdag te stemmen over de ingediende moties.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg over **bestrijdingsmiddelen**.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij er niet is. Derhalve lijkt het mij verstandig dat wij beginnen met de interpellatie die de heer Poppe heeft gevraagd.

Aan de orde is de **interpellatie van het lid Poppe**, gericht tot de minister van Economische Zaken, over **de steunverlening aan Philips**.

Tot het houden van deze interpellatie is verlof verleend in de vergadering van 14 mei 1996.

(De vragen zijn opgenomen aan het eind van deze weekeditie.)¹

De heer **Poppe** (SP): Mijnheer de voorzitter! In Brandpunt maakte Europees commissaris Van Miert bekend een onderzoek in te zullen stellen naar een gift van 2 mln. aan Philips door de gemeente Nijmegen, in verband met een mogelijke poging tot omzeiling van de Europese regelgeving. Deze Nijmeegse steun is onderdeel van een totaal van 45 mln. steun, waarbij ook Economische Zaken, de provincie Gelderland en het regionaal bureau arbeidsvoorzieningen betrokken zijn. Het door Van Miert aangekondigde onderzoek bevestigt mijn opvatting, dat er veel vraagtekens bij deze steunoperatie zijn te zetten. Eerdere schriftelijke vragen hebben niet geleid tot de gewenste duidelijkheid. Vandaar mijn poging deze alsnog te krijgen. Hier komen de vragen.

Hoe verhouden de subsidies van de gemeente Nijmegen, Economi-

sche Zaken, de provincie en het RBA aan Philips zich tot de Europese regelgeving?

De **voorzitter**: U hoeft bij een interpellatie de vragen niet voor te lezen. Die zijn bekend en rondgedeeld. U kunt ze toelichten.

De heer **Poppe** (SP): Zij vormen een onderdeel van mijn verhaal.

De **voorzitter**: Gaat uw gang!

De heer **Poppe** (SP): Is de minister op de hoogte van de twijfels van Van Miert? Wat gebeurt er als Van Miert de subsidies afkeurt?

Het betreft een combinatie van subsidies van verschillende overheden. Onduidelijk is onder wiens regie deze miljoenenoperatie plaatsvindt. Over en weer is er sprake van tegenstrijdige berichten. Nijmegen wijst naar EZ wat betreft de regie. Kan de minister vertellen welke rol zijn ministerie precies in deze affaire speelt? Is het juist dat EZ de operatie regisseert en lagere overheden te horen krijgen wat ze wel en niet moeten doen? Mijn twijfels over de steunoperatie worden gevoeld door de grote mate van geheimzinnigheid die om deze affaire hangt.

In antwoord op mijn schriftelijke vragen heeft de minister ontkend dat hij van het gemeentebestuur van Nijmegen absolute geheimhouding heeft verlangd. In Nijmegen was geheimhouding nadrukkelijk op verzoek van EZ de reden om de gemeenteraad onder druk te zetten. Het geld van Philips zou met een omwegtransactie via het gemeentelijke grondbedrijf gegeven worden. Dit stiekeme gedoe werd de Nijmeegse SP-raadsfractie te gortig en dus kwam de zaak in de openbaarheid. En dan ontkent plotseling de burgemeester van Nijmegen dat er sprake is van door EZ verlangde geheimhouding. Een beleidsambtenaar echter zegt in de pers te beschikken over schriftelijk bewijsmateriaal dat de minister wel degelijk vertrouwelijkheid heeft verlangd. Hoe verklaart de minister al deze tegenstrijdige geluiden en wat is de reden voor al deze geheimzinnigheid?

Als de minister niet voor de regie heeft gezorgd, dan is er sprake van een wel zeer toevallige samenloop van omstandigheden. Drie overheden en het RBA geven Philips geld,

alle met hetzelfde argument: zorgen dat Philips investeert in haar Nijmeegse vestiging. Als dat zo is, vraag ik de minister of hij daarover geen zorgen heeft. Is het wenselijk dat verschillende overheden op eigen gezag subsidie aan bedrijven geven zonder dat dit op elkaar afgestemd wordt? Wordt het dan niet erg verleidelijk voor bedrijven om overal bij de overheid een hengeltje uit te werpen om naar subsidies te vissen?

Tot slot. De Nijmeegse affaire staat niet op zich. Overheden proberen met geld en goede gaven ondernemingen te lokken. Kan de minister aangeven hoeveel geld er omgaat in dit soort loksubsidies, met name op gemeentelijk en provinciaal niveau? Hoe staat het met de onderlinge concurrentie tussen de verschillende gemeenten als het om bedrijfsvestigingen gaat? Wie meet de effectiviteit van al dit soort bedrijfssteun? Beschouwt de minister het wel of niet als zijn taak, orde in de subsidiechaos te scheppen?

Minister **Wijers**: Voorzitter! Net zoals de heer Poppe heb ik de onbedwingbare neiging om te proberen een samenhangend betoog te voeren. Ik ga graag op zijn vragen in, maar ik zal ze niet stuk voor stuk afvinken. Ik begin duidelijk te maken wat de relatie is tussen EZ en Philips wat betreft de subsidies. Er bestaat tussen Philips en EZ een convenant. Binnen dit convenant worden research- and developmentactiviteiten op projectbasis gesubsidieerd tot een bedrag van 100 mln. Die projecten ± en daar is niets geheimzinnigs aan ± worden in Brussel gemeld. Ze geven een soort basis aan de totale research- and developmentinspanning van Philips in Nederland van 1,5 mld. Ik ben iedere dag weer blij dat we dit soort investeringen nog in dit land hebben.

Buiten dat convenant om vindt geen subsidieverlening plaats van EZ aan Philips, behalve via de WBSO, de Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk. Over het convenant zijn eerder stukken gewisseld met de Kamer, sommige vertrouwelijk en sommige niet. Dit wordt gerechtvaardigd door het belang dat Philips in het algemeen voor de Nederlandse economie en de werkgelegenheid heeft en in het